

SENDİKACININ ZOR TERCİHİ

Aydınlık Dergisi, 16 Aralık 2007

Yıldırım Koç

Sendikacılık gerçekten zor iştir. Özellikle Konfederasyon yöneticisi olmuşsanız, bu zorluklar daha da büyüktür. Hele hele işçi haklarına olumsuz bakan bir siyasal iktidar döneminde konfederasyon yöneticiliği yapmak, sendikacı için büyük sıkıntılar doğurur. Sendikasının, konfederasyonun, işçi sınıfının ve ülkenin sorunları vardır. Bunların hepsi çözüm bekler. Bazen de bir sorunun çözümü, bir başka sorunu görmezden gelmekle mümkündür.

Türkiye’de bugün bir konfederasyonun yöneticiliğine gelen sendika yöneticisi, çeşitli düzeylerde sorun çözmeye çalışır.

Birincisi, kendi sendikasının sorunlarıdır. Yalnızca bir sendikanın yönetimindeyken çözüme kavuşturulamayan sorunların, sendikacının konfederasyon yöneticisi olması sonrasında, konfederasyonun gücü ve etkisi aracılığıyla çözümlenmesi beklenir ve istenir. Örneğin, sözkonusu sendika özelleştirmeden şikayetçiyse ve örgütlü bulunduğu işyerleri özelleştirme kapsamına alınmışsa, sendikacının konfederasyon yönetimine seçilmesi sonrasında bu konuda bazı güvenceler elde edilmesi beklenir. Veya sendikanın üyelerinin işverenden alacağı birikmişse, bu sorunun çözümünde konfederasyondaki gücün kullanılması istenir.

Sendikacının uğraşmak zorunda kaldığı ikinci grup sorun, konfederasyonun bütününü ilgilendiren konulardadır. Sendikacı artık konfederasyonu temsil etmektedir; buna bağlı olarak da konfederasyona bağlı bulunan sendikalarda örgütlü işçilerin çıkarlarını korumakla sorumludur. Ancak bunu iki türlü yapabilir. Birinci yaklaşımda, yalnızca konfederasyon bünyesindeki işçileri dikkate alır ve onların çıkarlarını korur. İkinci yaklaşımda ise, sendikasız işçilerin çıkarlarını da dikkate alan bir yaklaşım benimser. Örneğin, diyelim kıdem tazminatı tehlikededir. Hükümet, sendikalı işçilerin haklarını koruyacak, ancak sendikasız milyonlarca işçinin haklarına büyük darbe indirecek bir öneri geliştirir. Konfederasyon yöneticisi ne yapacaktır? Kendi seçilmesine hiç katkıda bulunmayan ve bulanmayacak olan milyonlarca sendikasız işçinin haklarını korumaya mı öncelik verecektir? Yoksa, “ben kendi üyemin hakkını korurum, gerisi beni ilgilendirmez” diyerek, getirilen uzlaşma önerisini kabul mü edecektir?

Üçüncü grup sorun, yalnızca işçi sınıfının günlük çıkarlarını savunarak bir ölçüde aşılabilir. Türkiye’nin bağımsızlığını, ülkenin ve ulusun bütünlüğünü korumak gibi bir kaygı taşınmaz, ülke sorunları gözardı edilebilir. Diğer bir deyişle, İstiklal Savaşı sırasında bazı İstanbul sendikalarının tavrı benimsenebilir.

Dördüncü yaklaşımda ise ülke sorunları da dikkate alınır.

Hükümetler, sermayedar sınıf ve emperyalistler bu konularda son derece uyanıktır. Konfederasyon yöneticilerine, konfederasyondaki işçilerin çıkarlarına karşılık sendikacının sendikasının çıkarlarının korunmasını önerir; işçi sınıfının çıkarlarına darbe indirmek karşılığında konfederasyonda örgütlü işçilerin çıkarlarının korunmasını getirebilir; ülke çıkarlarına darbe vurulması karşılığında işçi sınıfının çıkarlarını koruyacak öneriler geliştirebilir. Tek tek sendikaların sorunlarının arttığı bir dönemde, bu durum, konfederasyon yöneticisi için gerçekten zor bir tercihtir. Kendi sendikası mı, konfederasyon mu? Konfederasyon mu, işçi sınıfı mı? İşçi sınıfı mı, vatan mı?

Esasında tabii ki işyerindeki sorunla, sendikanın sorunu, konfederasyonun sorunu, işçi sınıfının sorunu ve ülkenin sorunları bir bütünün parçalarıdır. Ancak hakim sınıflar, bunları birbirinden ayrı gösterme ve sendikacıyı zor tercihlere zorlama konusunda son derece yeteneklidir. Bakalım TÜRK-İŞ’in yeni yönetimi, işçi sorunlarına çözüm ararken, hangi öncelikleri tercih edecek.